

הגאולה — גלוי מתוך העולם

ההעלם הוא הזריעה של הגלוי, וכשם שאי אפשר לגדולים מן הארץ שיצמחו בלא זריעה, כך אי אפשר לגלוי מבלי שיקדים לו העלם. וכמו שיש זמן לכל פרי וגדול כמה הוא צריך לשהות בבטן האדמה, כלומר להיות בהעלם, כן לגלוי שם הויה ב"ה נדרש העלם של שית אלפי שנים, שכך קבע הקב"ה ברצונו הפשוט שגלוי השם הזה בכל עז תקפו וגבורתו צריך העלם במשך זמן כזה, ורק אחר כך יתגלה כבוד שם קדשו בכל נפלאותיו, אלא שלפעמים לצורך גדול מתגלה השם הזה מבעד כל המחשכים וההעלמות.

יטוד ההעלם של שית אלפי שנים הוא הטבעי, שכן בזה שהקב"ה מנהיג את העולם על פי טבע, נדמה כאלו אינם מכירים שהכל נעשה על ידי רצונו יתברך המתגלה בעיקר בשם הויה ב"ה, ורק אחרי שיעבור זמן ההעלם יתגלה הטבע בהוד קדשו, ודוקא על ידו יתגלה כבוד מלכותו, ואמנם כן, כך היה רצונו הטהור של הקב"ה, שלמעלה מכל סבה וטעם, שכל הגלויים יבואו דוקא דרך צנור היצירה של הטבע ובסדר של העלם שפועל ומכשיר את הגלוי, באפן שהעלם הטבעי וגלוי הטבע שניהם כאחד משלימים את רצונו של הקב"ה.

ומסדר ההעלם והגלוי של הטבע בגלות, שמתחלה בשעת ההעלם ממש לפני שנגמרה פעולת הטבע, אין שום הרגשה במרירות הגלות, ונדמה כי הוא טוב מאד, לפי שעדיין לא נתגלה בתור הכנה לגלוי, אולם לאחר שנגמר בפנימיותו, מתעורר רצון לצאת מן הגלות, והוא ענין הרגשת מרירות הגלות, ולזאת כשהיו ישראל עבדים במצרים ומררו את חייהם בעבודה קשה, לא זעקו לה, ורק בסופה של הגלות נאמר, ויאנחו בני ישראל מן העבודה

ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה" (שמות ב'), שמכיון שהצד המכשיר את הגלוי הוא על ידי העלם גמור, כדרך הזריעה הנרקבת בתחלה בארץ, לכן ההעלם הוא כל כך עמוק עד שאינם מרגישים כלל אפילו בכבוד ה', ורק אחרי שהגלוי בא לידי התעוררות אינו שהיא בתוך ההעלם, מתחילים להרגיש צער נורא, שהוא רז ^{אוצר החכמה} ההשתוקקות לגלוי שם ה', ומפני זה התעוררה האנחה השוברת גופו של אדם, ואם כי מבחוץ היה נדמה כאלו שועתם היא בשביל הכאבים והמרירות, לא היה זה אלא מצד ההעלם, אבל בפנימיותם היתה שועתם אל האלהים.

וכן בצורה זו תהיה גם הגאולה העתידה לבוא, שבמשך זמן הגלות נראה לעין כאילו השלימו עם הגלות, מפני השפעתה של הגלות המכשירה את הגאולה, והגלוי בא דוקא על ידי העלמות והסתרות, אולם בסוף הימים כשהגאולה עומדת לצאת מן ההעלם אל הגלוי, בחתלים בגלות, ואף שמבחוץ נראית בחילה זו כהה ומעורפלת — מבפנים היא כלה לה, שמתוך הדאגה העמוקה על חלול כבוד שמו יתברך, אינם מוצאים מקום לעצמם, עד אשר יכונן וישים את ירושלים — בחינת הקדושה היתרה — תהלה בארץ, ולהיות שעיקר צנור הגלוי האמתי של שם ה' הוא על ידי הטבע, לכן גם הגאולה תבוא מתחלה בדרך הטבע, שיבואו ישראל ויבקשו מהעמים שינתן להם חלק בעולם על ידי שיחזירו להם את ארצם, ומתחלה יהיו העמים כמסכימים לזה, אולם כדי לתת גלוי לטבע ויכירו וידעו כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, יבגדו העמים בישראל ויחזרו מהבטחותיהם, ובכל זאת יהיו מוכרחים למלא אחרי בקשתם של ישראל, ורק אז יתגלה כי הטבע לאלהים הוא ואין עוד מלבדו.